



El premi Nobel rus Aleksandr Soljenitsin, en una imatge del juny del 1994
AFP PHOTO / MICHAEL ESTAFIEV

A FAVOR GLÒRIA FARRÉS

Miniatures de Soljenitsin

Labreu acaba de publicar a la col·lecció *La intrusa, Vergonya*, d'Aleksandr Soljenitsin, un recull que aplega les dues sèries de *Miniatures* i un parell de relats. Són textos escrits després dels vuit anys de confinament a Sibèria, i anys abans de publicar el gran relat en què descriurà la barbàrie estalinista: *Arxipèlag Gulag*. Aquest recull de contes que ara tenim per primer cop en català, molt personals i amb una veu fonda, encaixa bé amb l'obra dels altres escriptors de la col·lecció: Dovlàtov, Fonseca, Nin, Fauser... Tots relaten, sobre un fons de violència, escenes plenes d'humanitat i de lirisme.

Quan surt del Gulag, Soljenitsin és desterrat al Kazakhstan, pateix un càncer i, en recuperar la salut i la llibertat, recorre Rússia i redacta aquests contes. Són contes brevíssims –una pàgina o dues, a tot estirar– que, com peces d'orfebreria, van configurant un cofre. Són fulguracions, epifànies que il·luminen petites coses: el tronc d'un arbre esberlat per un llamp que rebrota, un ànec petit i ple de nervi que s'esforça a sobreviure, un campanar que sobresurt d'una ciutat negada, les olors d'un pomer en primavera, la cantadissa refulgent d'un gall... La manera com ens ho descriu testimonia la voluntat d'endinsar-nos a les arrels d'allò que som, interpel·la directament les nostres vivències més

Un element comú en tots els contes és l'amor a la pàtria

íntimes. La seva mirada és la d'un humanista que ha passat per l'infern i, de retorn al món dels vius, va a la recerca d'una vida veritable, d'una vida sense necessitats i sense artificiositats, que troba precisament en la senzillesa i la bellesa de la Rússia profunda.

I és que un element molt interessant i comú en tots els contes és l'amor a la pàtria, a la terra, gairebé com una religiositat, l'amor pur als orígens. El conte *Vergonya*, amb què Labreu ha titulat l'obra, comença amb una frase esfereïdora: "Quin turment, sentir-te avergonyit de la teva Pàtria." Perquè Soljenitsin va haver de travessar les tenebres en les quals es va enfonsar Rússia al llarg del segle XX, va viure la dissort del seu poble, va ser ben conscient de la fatalitat que pateix la seva gent. I per això estima tant aquella "Rússia nostra" que ha quedat negada "per la voluntat de dèspotes ignorants", i la busca arreu, i la troba en la gent senzilla.

Durant l'exili forçat que va patir després de la publicació d'*Arxipèlag Gulag*, el seu somni era tornar a Rússia. No s'adaptava a Occident, hi trobava una comoditat excessiva i una raó afeblida. El patiment que va viure no va ser en va. Soljenitsin va tenir la força de reconvertir-lo en coneixement, el seu esperit enèrgic i el seu geni literari van establir un combat contra la barbàrie. Li van concedir el Nobel "per la força ètica amb la qual ha perseguit les tradicions indispensables de la literatura russa". En aquesta obra petita i excelsa podem reconèixer el compromís, el cant a la vida i l'amor a la justícia que emanen de la seva veu. *

7
CULTURA
07.03.2014



Polèmica

Solzhenitsin va fer declaracions polèmiques, com ara quan el 1976, en una visita a l'Estat espanyol poc després de la mort del dictador, va lloar el règim de Franco, afirmant que "no es podia considerar una dictadura" i va criticar l'oposició antifranquista. També va fer declaracions racistes, antisemites i va criticar les democràcies occidentals.

Opinió